

Takketale for Nittedal Kommunes Miljøpris for 2020
Holdt på Flammen den 20. Mai 2021
Anders Nerموen

På vegne av styret, for de som bryr seg om vår nære natur og elva i Nittedal. Tusen takk for prisen!

Jeg vil først få takke samarbeidspartnerene våre, nemlig Nittedal kommune som har vært en fin samarbeidspartner. ROAF for å hente søpla vi plukker gratis. Og Netspire, ei lita oppstartsbedrift som har gitt oss mulighet til å lage hjemmeside.

"Elva er vår. Den har formet oss og landskapet vi har vokst opp i. Knapt fins ei bygd, eller by, i dette land uten ei egen elv. Elva har alltid vært der, og fulgt oss til nytte og til glede, og slik har den blitt en del av vår identitet."

Slik lyder første avsnitt i boka "Lyset fra Elva" som er skrevet om mi barndoms elv Etna i Etnedal av Einar Sigstad.

Nitelva er vår elv.

Nitelva er ei helt annerledes elv enn Etna, og å få bli kjent med hu er og har vært utrolig fascinerende.

Der hu, ja jeg kaller hu for hu, i øvre strekk fosser ut av Harestuvannet, litt brattere og røffere med grove steiner i elvebunnen, glir hu lengre ned i dalen inn i det rike landbrukslandet i bygda vår. Der bukter og vrir hu seg, noen ganger østover, andre ganger vestover, så nordover, på sin vei sør for å ende opp i Øyeren og slå seg sammen med Glomma.

Slik har hu gjort i 1000-vis av år - og på denne tida har hu formet vårt landskap. Det landskapet vi bor i. Hu er vertskap for et yrende artsrikt liv. I vannet, langsmed elvebredden, rundt åkrene, i skogene og den nære villmarka som hu har rundt seg.

Dette er vårt amazonas.

Slik har hu plassert seg sjøl i sentrum.

Som en kraft.

Til glede og nytte for folk og dyr i dalen, men først og fremst ligger hu der for seg sjøl. Slik har Nitelva blitt en del av vår identitet.

Det er stort å ha fått en slik pris. Vi har fått til mye sammen i foreningen vår, alle som har bidratt, kjære dere - tusen takk.

Men ærlig talt, det er alt for tidlig.

Vår kamp for å verne om elva er et maraton. Vi er bare såvidt igang med første runden. Allikevel er det motiverende og gledelig å få denne prisen.

Fordi:

- *Vi vil verne elva.*
- *Vi vil verne om livet i elva.*
- *Vi vil bevare og styrke muligheten for liv og rik natur rundt og langsmed elva.*

- *Vi vil at elva skal henge sammen med landskapet rundt - med naturen, med landbruket, med skogen og åsene på hver side.*
- *Vi vil at folk i Nittedal skal sjå hvilke naturskatt vi har.*
- *Vi vil at folk skal bruke og oppleve elva.*

Det er dette Elveforumet handler om. Vi forvalter og organiserer og med det kanalisierer miljøengasjementet som folk i bygda har i konkret miljøarbeid.

Fordi: Elva vår er truet av vår tids hybris, dette overmotet i vår tid. Hva truer hu?

- *forsøpling, det er søppel over alt*
- *fremmede arter tar over elvebredden og presser ut stedegne arter og forrykker den økologiske balansen langs elvebredden.*
- *kloakkledning lagt midt i elva: en gigantisk tabbe.*
- *avrenning fra landbruk og generell forurensing og forringelse av vannkvalitet*
- *mot nedbygging av kantsoner for alle gode innfall og ideer som presser bort naturen langs elva*
- *sørge for at den grønne energiproduksjonen foregår på en mest mulig bærekraftig måte med minst mulig miljøavtrykk for de som bor i elva.*
- *marerittet om en fire felts Rv4 som skal pløye gjennom bygda og dele hu i to*

Det er utdatert, og for mange uakseptert, å fortsatt forfekte et natursyn som innebærer at naturen er til bryderi, eller i veien for gode liv, eller hvis ikke bryderi eller i veien, noe man kan utnytte kun til økonomisk gevinst.

Et natursyn hvor kostnaden av tapt rasert natur er satt til null.

Naturen rundt oss, den nære naturen, der elva er i sentrum for oss er verdifull for mange.

Hvis de få tar dette bort fra oss mange, for å hente gevinst hos de svært få bilistene som ønsker å gli friksjonsfritt gjennom landskapet i høy fart, eller for å høste gunst hos industrien, vil dette oppleves som et svik.

De små daglige turene blir rike langs ei elv som vår.

Hvordan prissettes denne rikdommen i de samfunnsøkonomiske beregningene og kalkylene?

Hva er økotjenestene ei intakt og artsrik elv gir verdt?

Jeg tror ikke dette er skikkelig hensyntatt. Enda.

Jeg ber dere, kjære beslutningstakere, om å trå varsomt nå. Grensen er nådd. Naturen er ikke lengre uendelig stor. Det er menneskeheten som er det nå. Det er bra, i og for seg, og det er

utrolig at vi ikke ødelegger mer gitt at menneskeheten snart teller 10 milliarder, men det gjør det enda mer maktpåliggende å trå varsomt. Fra nå.

Samtidig har vi teknologiske og økonomiske muskler som gjør at vi på et par korte tiår permanent endrer vår nære natur.

Vårt landskap.

Vår identitet.

Gå ut herfra i kveld, men gå forsiktig. Trå varsomt for 'mållaust liv har og ei meining - som vi lyt sjå og tenkje på'.

På vegne av styret, de som har bidratt og alle naturkjære Nittedøler - Tusen takk for prisen og takk for meg!

*** TALEN SLUTT

Det blei litt avvik mellom det jeg sa og hva jeg planla å si. Blant annet så falt følgende avsnitt ut:

"Går en til skogs fins det knapt en kvadratmeter rundt oss der vi ikke finn færer etter hogstmaskiner sine spinnesor og gravemaskinenes klo. Dette gir opphav til sorg i manges liv. Det kalles økosorg - og det er noe jeg føler og som jeg sliter med. Problemet er at, med sorg følger fortvilelse, og med fortvilelse følger sinne. Dette må jeg unngå i mitt liv. Jeg aksepterer sorgen, men vil ikke bli sint eller fortvilet. Det er fordi jeg er pappa til to jenter, ektemann, jeg er onkel og sønn, jeg er kollega, sambygding og bror. Derfor har jeg sjøl et behov for å kanalisere mine krefter inn i praktisk miljøarbeid der jeg bor. Elveforumet har vært viktig for meg de siste årene for å bøte på sorgen jeg føler i mitt liv hver gang jeg ser nye inngrep i fri natur."